

Nr 85.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till universitetssjukhusen m. m.; given Stockholms slott den 12 februari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att karolinska sjukhuset fr. o. m. den 1 juli 1954 skall övertaga driften av ett inom sjukhusets kvinnoklinik anordnat hormonlaboratorium, vars drift alltsedan år 1943 ombesörjts av aktiebolaget Leo. I anslutning härtill föreslås dels en höjning av i årets statsverksproposition äskat anslag till karolinska sjukhusets avlöningar med 92 000 kronor dels ock en nedräkning av i statsverkspropositionen för sjukhuset beräknat omkostnadsanslag med 8 000 kronor.

För utbyggnad av karolinska sjukhuset begäres ett investeringsanslag av 3 330 000 kronor. Av anslaget avses 125 000 kronor för slutförande av den reumatologiska kliniken, 1 500 000 kronor för fortsatta byggnadsarbeten på lungklinikerna, 900 000 kronor för slutförande av utbyggnad av tvättanläggningen, 360 000 kronor för fortsatt utbyggnad av ångpanne- och elektricitetscentralerna, 140 000 kronor för slutförande av utbyggnad av den mekaniska verkstaden, 180 000 kronor till röntgen- och badavdelningarna samt 125 000 kronor till utredningsarbeten beträffande nya byggnadsföretag.

För det fortsatta utbyggandet av akademiska sjukhuset i Uppsala föreslås anvisande av ett investeringsanslag av 1 960 000 kronor, avsett dels för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken, dels för täckande av merkostnader på grund av kostnadsstegring vid vissa byggnadsföretag, dels för ombyggnad av barnkliniken, dels ock för fortsatt utredning.

Slutligen föreslås, att till bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m. anvisas ett reservationsanslag av 1 627 400 kronor.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari
1954.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m. för budgetåret 1954/55 beräkna ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under kapitalbudgeten, inrikesdepartementet, statens allmänna fastighetsfond, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1954/55 beräkna följande anslag, nämligen under punkten 3 till Utbyggande av karolinska sjukhuset ett investeringsanslag av 3 330 000 kronor och under punkten 4 till Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala ett investeringsanslag av 1 960 000 kronor.

Jag torde nu ånyo för Kungl. Maj:t få anmäla dessa ärenden. I samband härmed torde jag få till behandling upptaga frågan om hormonlaboratoriets vid karolinska sjukhuset framtida ställning.

Hormonlaboratoriets vid karolinska sjukhuset framtida ställning.

Förslag och yttranden.

I skrivelse den 27 augusti 1953 har *direktionen för karolinska sjukhuset* föreslagit, att sjukhuset fr. o. m. den 1 juli 1954 skall övertaga driften av det hormonlaboratorium, vilket alltsedan år 1943 varit förlagt till kvinnokliniken vid sjukhuset och vars drift hittills ombesörjts av aktiebolaget Leo. En närmare redogörelse för innehållet i förslaget jämte däröver av statskontoret avgivet utlåtande återfinnes i årets statsverksproposition (XI s. 108—109 och 116), vartill i detta sammanhang torde få hänvisas.

Över direktionens förslag har yttranden avgivits jämväl av *besparings-sakkunniga vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet* samt av *medicinalstyrelsen*. Besparings-sakkunniga har verkställt undersökningar av arbetsuppgifter och arbetsförhållanden vid hormonlaboratoriet samt även stu-

derat förhållandena vid andra undervisningssjukhus i riket. Vad de sakkunniga därvid erfarit har övertygat dem om, att den vid hormonlaboratoriet bedrivna verksamheten icke kan undvaras vid karolinska sjukhuset, om en hormonal terapi skall kunna genomföras på ett rationellt sätt. De sakkunniga tillstyrker därför, att laboratoriet fr. o. m. den 1 juli 1954 inlemmas i sjukhusets organisation. Besparings-sakkunniga anför i övrigt i huvudsak följande.

De sakkunniga har i likhet med direktionen övervägt lämpligheten av att minska hormonlaboratoriets verksamhet till att omfatta endast de undersökningar, som erfordras för sjukhusets egen räkning, varigenom viss personalminskning skulle kunna ske. För den skull har de sakkunniga infordrat vissa uppgifter från hormonlaboratorierna vid karolinska sjukhuset, Sabbatsbergs sjukhus och Malmö allmänna sjukhus, vilka, jämte ett laboratorium vid farmakologiska institutionen i Lund, torde vara de enda laboratorier i riket, där graviditetsreaktioner, gonadotropin-, östrogen- och 17-ketosteroidbestämningar utföres. Av erhållna uppgifter framgår, att det synes föreligga ett stort behov för landets sjukhus samt för tjänste- och privatläkare att få undersökningar av ifrågavarande slag utförda, vilket behov kan förmodas komma att öka, eftersom -- såvitt de sakkunniga har sig bekant -- f. n. några beslut eller planer icke torde föreligga om upprättande av hormonlaboratorier vid andra sjukhus. Då hormonlaboratoriet vid karolinska sjukhuset förfogar över moderna och ändamålsenliga lokaler samt har en god utrustning, synes det de sakkunniga rationellt, att även i fortsättningen befintlig kapacitet utnyttjas till fullo. De sakkunniga delar därför direktionens uppfattning, att det ur ekonomiska, vetenskapliga m. fl. synpunkter är mest lämpligt, att laboratoriet alltjämt får utföra undersökningar jämväl för vissa landsortssjukhus samt för tjänste- och privatläkare mot ersättning till belopp, som täcker karolinska sjukhusets självkostnader.

Vad beträffar den av direktionen föreslagna personaluppsättningen, anser de sakkunniga, att anledning till erinran icke föreligger. De jämförser de sakkunniga gjort med motsvarande laboratorier vid övriga sjukhus visar, att effektiviteten vid karolinska sjukhusets hormonlaboratorium måste betraktas som god. I stället för föreslagna två deltidsanställda djurskötare torde emellertid böra anställas en vaktmästare i 10 lönegraden med halvtidstjänstgöring, varigenom en årlig besparing av 700 kronor kan göras. De sakkunniga, som utgår från att vid laboratoriet f. n. anställd, för uppgifterna särskilt utbildad personal kommer att överföras till sjukhusets stat och inplaceras i av direktionen föreslagna lönegrader, ifrågasätter dock, om icke tjänsterna lämpligen bör inrättas som extra under budgetåret 1954/55 och först kommande budgetår överföras till ordinarie eller extraordinarie stat.

De sakkunniga har övervägt att föreslå en höjning av ersättningarna för utförda undersökningar. F. n. utgår ersättning med 20 kronor för graviditetsreaktioner, med 37 kronor 50 öre för såväl gonadotropinbestämningar som östrogentitreringar samt med 25 kronor för 17-ketosteroidbestämningar. Därest den till cirka 10 000 kronor beräknade merkostnaden för sjukhuset skulle helt slås ut på förenämnda undersökningar, bleve en ökning av gällande priser med omkring 15 procent nödvändig. Med hänsyn till att priserna redan nu torde vara högre vid karolinska sjukhusets hormonlaboratorium än vid övriga hormonlaboratorier i riket och då den för sta-

ten uppkommande merkostnaden är mycket ringa i förhållande till de be-
lopp, som staten årligen anslår till karolinska sjukhuset, vill de sakkunniga
emellertid icke f. n. förorda någon prishöjning.

Medicinalstyrelsen understryker vikten av hormonanalys och hormon-
forskning. Hormonlaboratoriet vid karolinska sjukhuset är av mycket stor
betydelse ej blott inom gynekologien utan även beträffande ett flertal andra
sjukdomar. Styrelsen finner det därför önskvärt, att direktionsens förslag
bifalles.

Departementschefen.

I propositionen nr 273 till 1946 års riksdag föreslog föredragande departe-
mentschefen anvisande av 150 000 kronor för anordnande av förbättrade
lokaler för hormonlaboratoriet vid karolinska sjukhuset. Departements-
chefen anmälde samtidigt, att enligt ett mellan sjukhusets direktion och
aktiebolaget Leo träffat avtal kostnaderna för laboratoriets drift med undan-
tag för värme, gas och elektrisk ström bestredes av bolaget, medan sjuk-
huset såsom ersättning för lokalernas upplåtande och desammas förseende
med värme, gas och elektrisk ström erhöle viss rabatt för sjukhusets
patienter på de priser, som tillämpades för de på laboratoriet verkställda
undersökningarna samt uttalade, att han tills vidare icke ifrågasatte någon
ändring därutinnan. Riksdagen framställde icke någon erinran mot vad
sålunda föreslogs (skr. nr 456).

Hormonlaboratoriet, som ursprungligen inrättades som ett för professorn
A. Westmans hormonforskningar avsett speciallaboratorium, har under
årens lopp kommit att erhålla allt större betydelse för sjukvården. De se-
naste årens utveckling inom gynekologien har sålunda medfört, att en gyne-
kologisk klinik numera icke kan arbeta på ett rationellt sätt utan tillgång
till ett hormonlaboratorium. Hormonlaboratoriet vid karolinska sjukhuset
betjänar emellertid icke blott den gynekologiska kliniken och ett flertal
andra kliniker vid nämnda sjukhus utan utför jämväl undersökningar åt
sjukvårdsinrättningar, tjänsteläkare samt privatpraktiserande läkare ute i
landet. Enligt den medicinska sakkunskapen är det anledning förmoda, att
denna serviceverksamhet framdeles kommer att öka i omfattning, sedan
det visat sig att vissa sjukdomar fallande inom andra specialiteter än gyne-
kologien beror på sådana rubbningar i hormonbalansen, som fordrar hor-
monal terapi. Den förändrade inriktning av verksamheten vid laboratoriet,
som ägt rum, har föranlett aktiebolaget Leo, som hittills ombesörjt driften
av laboratoriet, att uppsäga nu gällande avtal angående laboratoriet att gälla
fr. o. m. den 1 juli 1954. Vid överläggningar inom inrikesdepartementet
med representanter för bolaget har konstaterats, att bolaget icke är villigt
att frånträda den gjorda avtalsuppsägningen och att bolaget således efter
den 1 juli 1954 icke vidare kommer att anvisa medel till laboratoriets drift.
Vid sådant förhållande måste den vid laboratoriet bedrivna verksamheten
nedläggas vid utgången av innevarande budgetår, därest icke statsmedel

anvisas för bestridande av med verksamhetens upprätthållande förenade kostnader. Det synes mig med hänsyn till laboratoriets dokumenterade betydelse för sjukvården uppenbart, att ett nedläggande av laboratoriet icke rimligen kan ifrågakomma. Jag anser mig därför böra i likhet med besparingssakkunniga förorda, att karolinska sjukhuset fr. o. m. nästa budgetår övertager driften av detsamma. Jag förutsätter härvid, att en sådan höjning vidtages av nu utgående ersättningar för de undersökningar, som vid hormonlaboratoriet utföres för främmande uppdragsgivare, att karolinska sjukhuset kompenseras för genom laboratoriets övertagande uppkommande merkostnad, vilken av direktionen beräknats till cirka 10 000 kronor. Jag vill erinra, att dessa ersättningar utgått med oförändrade belopp alltsedan år 1950 resp. 1951.

Direktionens förslag till personaluppsättning för laboratoriet har icke givit mig anledning till annan erinran än att tjänsten som laborator bör inplaceras i 31 lönegraden samt föreslagna två deltidanställda djurskötare utbytas mot en befattning som djurskötare i 10 lönegraden på halvtid. Jag räknar sålunda med att följande personal erfordras för verksamheten vid laboratoriet, nämligen en laborator i 31 lönegraden, ett laboratoriebiträde i 13 lönegraden, två laboratoriebiträden i 11 lönegraden, fyra tekniska biträden i 8 lönegraden, varav ett med deltidstjänstgöring, två ekonomibiträden i 5 lönegraden, varav ett med deltidstjänstgöring, samt en halvtidsanställd djurskötare i 10 lönegraden. För samtliga befattningshavare torde tills vidare böra avses endast extra anställning. Kostnaden för personalen beräknar jag till 92 300 eller i runt tal 92 000 kronor för år. Anslaget till karolinska sjukhusets avlöningar för nästa budgetår torde med hänsyn härtill böra upptagas till ett belopp, som med 92 000 kronor överstiger det i statsverkspropositionen föreslagna. Totalt bör således 18 956 000 kronor anvisas för nästa budgetår med den fördelning på olika poster, som framgår av efterföljande hemställan.

Vad angår det i årets statsverksproposition upptagna anslaget till sjukhusets omkostnader bör vid bifall till vad jag i det föregående förordat delposterna till inventariers underhåll och komplettering samt till förbrukningsartiklar m. m. för sjukvården höjas med 12 000 resp. 69 000 kronor. Å andra sidan bortfaller under sistnämnda delpost 91 000 kronor avseende nu utgående avgifter för hormonundersökningar, varför ifrågavarande delpost bör minskas med (+ 69 000 — 91 000) i runt tal 20 000 kronor. Det i årets statsverksproposition beräknade omkostnadsanslaget bör alltså reduceras med (+ 12 000 — 20 000) 8 000 kronor från 7 005 000 till 6 997 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av vad därutinnan föreslagits i årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, punkterna 50 och 51 — föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 114 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	694 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 894 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 252 700
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor	18 956 000;

b) till *Karolinska sjukhuset*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 18 956 000 kronor;

c) till *Karolinska sjukhuset*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 6 997 000 kronor.

Utbyggande av karolinska sjukhuset.

Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 2 610 000 kronor.

Förslag.

Kommittén för karolinska sjukhusets fortsatta utbyggande hemställer i två skrivelser den 1 december 1953 om ett anslag å 3 750 000 kronor.

1. Uppförande av reumatologisk klinik	125 000
2. Uppförande av lungkliniker	1 500 000
3. Anordnande av kulvertförbindelse mellan panncentral och lungkliniker.....	420 000
4. Utbyggande av tvättanläggningen	900 000
5. Utbyggande av ångpanne- och elektricitetscentralerna	360 000
6. Utbyggande av den mekaniska verkstaden	140 000
7. Utbyggande av röntgen- och badavdelningarna	180 000
8. Utredningsmedel	125,000
	3 750 000

Motiv.

1) Den reumatologiska kliniken beräknas bliva helt färdigställd i mitten av år 1954. Byggnadskostnaden angavs i propositionen nr 123/1951 till 2 060 000 kronor enligt prisläget sommaren 1950. Den under tiden sommaren 1950—sommaren 1952 inträffade kostnadsstegringen beräknades i propositionen nr 161/1953 till 825 000 kronor. För budgetåren 1951/54 har för byggnadsföretaget anvisats tillhoppa 2 760 000 kronor. För arbetets slutförande bör resterande medel eller 125 000 kronor ställas till förfogande för nästa budgetår.

2) För uppförande av lungklinikerna erforderliga schaktnings- och sprängningsarbeten har utförts och vissa med byggnadsföretaget sammanhängande vägarbeten har påbörjats. Företaget kostnadsberäknades i pro-

positionen nr 123/1951 till 7 070 000 kronor. Till följd av kostnadsstegringar bör detta belopp numera uppräknas till 9 900 000 kronor. För budgetåren 1951/52 och 1953/54 har för byggnadsföretaget anvisats tillhopa 1 200 000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas till 1 500 000 kronor.

3) 1952 års riksdag anvisade 300 000 kronor för anordnande av en kulvertförbindelse mellan sjukhusets panncentral och lungklinikerna, vilka medel emellertid med riksdagens medgivande sedermera tagits i anspråk för lungklinikernas uppförande. Under nästa budgetår måste arbetena med kulvertförbindelsen komma till utförande. Medelsbehovet uppskattas med beaktande av inträffad kostnadsstegring till 420 000 kronor.

4) Kostnaden för utbyggnaden beräknades i propositionen nr 123/1951 till 1 060 000 kronor, vilket belopp på grund av inträffad kostnadsstegring bör uppräknas till 1 485 000 kronor. För budgetåren 1947/52 har för utbyggnaden anvisats sammanlagt 600 000 kronor. För att slutföra byggnadsföretaget erfordras för nästa budgetår i runt tal 900 000 kronor.

5) Under det senast förflutna budgetåret har utvidgningen av kolgården slutförts, varjämte vissa inre ombyggnadsarbeten påbörjats samt beställning av en ny ångpanna för 25 ton ånga per timme utlagts. Den totala kostnaden för utbyggnaden beräknades i propositionen nr 123/1951 till 2 100 000 kronor, vilket belopp till följd av inträffad allmän kostnadsstegring bör uppräknas till 2 940 000 kronor. För budgetåren 1951/54 har för utbyggnaden anvisats tillhopa 1 450 000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas till 360 000 kronor.

6) Den för verkstaden avsedda nybyggnaden beräknas bli färdigställd i mitten av år 1954. Den totala kostnaden för nybyggnaden beräknades i propositionen nr 123/1951 till 350 000 kronor, vilket belopp anvisats för innevarande budgetår. Till följd av inträffad prisstegring erfordras för slutförande av byggnadsföretaget en ytterligare medelsanvisning för nästa budgetår av 140 000 kronor.

7) Byggnadsföretagen kostnadsberäknades i propositionen nr 148/1952 till sammanlagt 450 000 kronor enligt prisläget sommaren 1950, vilket belopp anvisats av 1952 års riksdag. I anledning av den allmänna kostnadsstegringen erfordras för byggnadsarbetena, som beräknas kunna slutföras under år 1954, en ytterligare medelsanvisning för nästa budgetår av tillhopa 180 000 kronor.

8) För löpande arbetsuppgifter samt för utredning rörande visst byggnadsföretag erfordras för nästa budgetår 125 000 kronor.

Departementschefen.

För anordnande av en kulvertförbindelse mellan panncentralen och lungklinikerna har kommittén hemställt om anvisande för nästa budgetår av 420 000 kronor. Enligt vad jag under hand inhämtat kan emellertid med medelstildelning för detta byggnadsföretag utan större olägenhet anstå

till ett senare budgetår. Jag anser mig därför icke nu behöva beräkna några medel för detta ändamål. I övrigt finner jag mig kunna biträda kommitténs anslagsberäkningar. I likhet med kommittén anser jag sålunda, att följande belopp bör stå till förfogande för nästa budgetår, nämligen 125 000 kronor för slutförande av den reumatologiska kliniken, 1 500 000 kronor för fullföljande av byggnadsarbetena på lungklinikerna, 900 000 kronor för slutförande av utbyggnad av tvättanläggningen, 360 000 kronor för fortsatt utbyggnad av ångpanne- och elektricitetscentralerna, 140 000 kronor för slutförande av utbyggnad av den mekaniska verkstaden, 180 000 kronor för slutförande av arbetena med röntgenavdelningens och badavdelningens utbyggnad samt 125 000 kronor för kommitténs fortsatta arbete. Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle alltså utgöra (125 000 + 1 500 000 + 900 000 + 360 000 + 140 000 + 180 000 + 125 000) 3 330 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* under Statens allmänna fastighetsfond, inrikesdepartementet, för budgetåret 1954/55 anvisa ett investeringsanslag av 3 330 000 kronor.

Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala.

För innevarande budgetår har icke något anslag för detta ändamål upptagits i riksstaten. I årets statsverksproposition har för nästa budgetår preliminärt upptagits ett anslag av 1 960 000 kronor.

Förslag.

1. *Direktionen för akademiska sjukhuset i Uppsala* hemställer i två skrivelser den 25 juli 1953 om anslag å sammanlagt 1 457 898 kronor.

a) Ytterligare medel för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken.....	1 382 000
b) Ytterligare medel för ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden	58 016
c) Ytterligare medel för ombyggnad av röntgenavdelningen m. m.....	17 882
	1 457 898

2. *Kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande* hemställer i skrivelse den 12 februari 1954 om ett anslag å 550 000 kronor.

a) Ombyggnad av barnkliniken	250 000
b) Utredningsmedel	300 000
	550 000

Motiv.

1 a) Kostnaden för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken beräknades enligt propositionen nr 123/1951 till 2 900 000 kronor. För byggnadsföretaget har 1945 och 1951 års riksdagar anvisat tillhops 754 500 kro-

nor samt 1951 års landsting 750 000 kronor. Utöver dessa medel finnes ytterligare ett par mindre belopp disponibla. För anordnande av en ny radioterapiavdelning i samband med planerad om- och tillbyggnad av den gamla röntgenavdelningen har 1949 års riksdag och 1949 års urtima landsting anvisat medel. Den planerade ombyggnaden har ännu icke kommit till stånd, varför ett belopp av 192 000 kronor kvarstår odisponerat. I samband med kirurgklinikens ombyggnad kommer emellertid en ny radiologisk avdelning att anordnas i de lokaler, som tidigare använts för barndaghem vid sjukhuset. Kostnaden härför beräknas till 192 000 kronor och har av direktionen inräknats i den numera beräknade totalkostnaden för kirurgklinikens ombyggnad. 1949 års riksdag och 1949 års urtima landsting har dessutom beviljat 61 000 kronor för omläggning av östra kirurggården, vilket arbete ännu icke påbörjats men är avsett att utföras i samband med ombyggnaden av kirurgiska kliniken. För kirurgklinikens ombyggnad disponibla medel uppgår sålunda f. n. till (1 504 500 + 192 000 + 61 000) 1 757 500 kronor. Den kostnadsstegring, som hänför sig till tiden efter kostnadsberäkningen år 1949, uppgår till 43,6 procent, vilket utgör $\left[\frac{43,6}{100} \times (2\,900\,000 + 192\,000 + 61\,000) \right]$ 1 374 708 kronor. Den totala kostnaden för byggnadsarbetena skulle enligt denna beräkning uppgå till (2 900 000 + 192 000 + 61 000 + 1 374 708) 4 527 708 kronor. Enligt av huvudkontrollanten för byggnadsföretaget gjord uppskattning beräknas emellertid den totala kostnaden till 4 729 825 kronor, varav 580 000 kronor för extra arbeten och oförutsedda utgifter. Huruvida hela sistnämnda belopp erfordras, kan dock f. n. icke med bestämdhet avgöras. Direktionen anser sig därför nu endast böra äska de medel, som erfordras för täckande av sedan år 1949 inträffad kostnadsstegring. Arbetena med kirurgklinikens om- och tillbyggnad beräknas vara helt slutförda med utgången av juni månad 1955. Medelsbehovet för nästa budgetår framgår av följande sammanställning.

Erforderliga medel	Etapp I $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{10}$ 1953	Etapp II $\frac{1}{10}$ 1953— $\frac{1}{6}$ 1954	Etapp III $\frac{1}{7}$ 1954— $\frac{30}{6}$ 1955	Summa kronor
	1 555 000	2 137 000	1 036 000	
Anvisade medel	1 757 500	—	—	1 757 500
Medelsbehov				
Statens andel	—	965 000	519 000	1 484 000
Landstingets andel.....	—	969 500	519 000	1 488 500
Summa kronor	1 757 500	1 934 500	1 038 000	4 730 000

Vid bestämmande av statens andel bör dock från det för den tredje byggnadsetappen beräknade beloppet, 519 000 kronor, avräknas hälften av mellanskillnaden mellan 4 729 825 och 4 527 708 kronor eller 101 058 kronor.

Det för statens del erforderliga medelsbehovet för nästa budgetår uppgår således till (1 484 000 — 101 058) i runt tal 1 382 000 kronor.

1 b) Ombyggnaden av köks- och tvättavdelningarna har numera slutförts. Byggnadsföretaget, som i propositionen nr 203/1948 kostnadsberäknades till 514 000 kronor, har dragit en kostnad av 630 032 kronor. Av merkostnaden belöper 106 832 kronor på sedermera inträffad kostnadsstegring samt 9 200 kronor på ersättning till entreprenören för uppkommen förseningskostnad. Av merkostnaden faller hälften på staten i överensstämmelse med tidigare tillämpad grund för fördelningen av kostnaderna för byggnadsföretaget.

1 c) Till ombyggnad av röntgenavdelningen samt ny röntgendiagnostisk avdelning har staten och landstinget tidigare i olika sammanhang anvisat tillhoppa 366 600 kronor. Till följd av inträffad kostnadsstegring erfordras för byggnadsföretaget en ytterligare medelsanvisning av i runt tal 35 763 kronor. Å staten skulle i enlighet härmed falla ytterligare 17 882 kronor.

2 a) En förbättring av de nuvarande arbetsförhållandena vid barnkliniken måste anses trängande. Ett förslag till ombyggnad av kliniken har därför upprättats, vilket syftar till att inom ramen för nuvarande volym sätta byggnaden i sådant skick, att den kan tjäna sitt ändamål under ytterligare ett antal år. Ombyggnadsförslaget, som uppgjorts i samråd med sjukhusdirektionen och klinikchefen, har tagit sikte på att inga andra åtgärder bör vidtagas än sådana, som med rimliga investeringar tillgodoser de mest trängande behoven av förbättringar. Kostnaden för ombyggnaden beräknas till 500 000 kronor, varav landstinget förutsättes skola betala hälften.

2 b) För att möjliggöra varje som helst utbyggnad av den nuvarande sjukhusanläggningen måste åtgärder vidtagas för att möta ett ökat värmebehov. Sjukhusets nuvarande panncentral kan nämligen endast nödortfigt tillgodose mot nuvarande byggnadsbestånd svarande uppvärmningsbehov, och en ny central har därför befunnits nödvändig. Beträffande förläggningen av den nya panncentralen har ett flertal olika alternativ övervägts och pågående utredning i denna fråga beräknas kunna avslutas inom sådan tid, att arbetena med den nya centralen kan påbörjas under år 1955. För fortsatt utredning beträffande en sådan central samt rörande ytterligare byggnadsföretag inom ramen för generalplanen för sjukhusets utbyggnad erfordras för nästa budgetår 300 000 kronor.

Yttranden.

Byggnadsstyrelsen, som avgivit yttranden över direktionens framställningar, tillstyrker anvisande av 1 382 000 kronor motsvarande hittills icke anvisad del av den ursprungligen beräknade kostnaden för om- och tillbyggnad av kirurgiska kliniken jämte av senare inträffad kostnadsstegring betingat tillägg. Med hänsyn till arten av byggnadsarbetena kan den slutliga kostnaden för byggnadsföretaget ännu icke med säkerhet beräknas.

För kostnadsstegring och s. k. förseningskostnad begärt tillägg i fråga om köks- och tvättbyggnaden samt röntgenavdelningen m. m. kan godtagas.

Departementschefen.

Mot den beräknade totalkostnaden för om- och tillbyggnad av den kirurgiska kliniken, 4 527 708 kronor har jag i likhet med byggnadsstyrelsen icke något att erinra. Jag tillstyrker därför att $\left(\frac{4\,527\,708}{2} - 754\,500 - \frac{192\,000}{2} - \frac{61\,000}{2}\right)$ i runt tal 1 383 000 kronor anvisas för nästa budgetår motsvarande hittills icke anvisad del av statens bidrag till ifrågavarande byggnadsföretag. Jag har härvid räknat med, att de medel, som riksdagen år 1948 och 1949 under anslagen till vissa byggnadsarbeten vid akademiska sjukhuset i Uppsala resp. till om- och tillbyggnad av röntgenavdelningen vid akademiska sjukhuset i Uppsala anvisat till omläggning av östra kirurggården och till ny radioterapiavdelning må tagas i anspråk för nu ifrågavarande ändamål.

I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag mig kunna acceptera de beräknade merkostnaderna för ombyggnad av köks- och tvättavdelningarna samt röntgenavdelningen, 58 016 resp. 17 882 kronor.

Det av byggnadskommittén framlagda förslaget till ombyggnad av barnkliniken ansluter sig till den av 1951 års riksdag godtagna generalplanen för sjukhusets utbyggnad. Jag har ingen erinran mot nämnda förslag eller mot de föreliggande kostnadsberäkningarna för de föreslagna byggnadsåtgärderna. Icke heller har jag något att invända mot att den beräknade totalkostnaden, 500 000 kronor, fördelas på staten och landstinget med hälften å vardera. Jag tillstyrker därför att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 250 000 kronor för nämnda ändamål, under förutsättning att landstinget anvisar enahanda belopp.

För fortsatt utredning och uppgörande av definitiva förslag beträffande en ny panncentral samt för kommitténs fortsatta arbete i övrigt bör för nästa budgetår anvisas ett belopp av 250 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår skulle alltså utgöra (1 383 000 + 58 016 + 17 882 + 250 000 + 250 000) eller i runt tal 1 960 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala* under Statens allmänna fastighetsfond, inrikesdepartementet, för budgetåret 1954/55 anvisa ett investeringsanslag av 1 960 000 kronor.

Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårds- inrättningar i Lund m. m.

För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 562 000 kronor.

Förslag.

1. *Direktionen för Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* hemställer i två skrivelser den 31 augusti 1953 om anslag å sammanlagt 200 957 kronor.

a) Nybyggnad av provisorisk röntgendiagnostisk avdelning i anslutning till ortopediska kliniken.....	135 473
b) Anordnande av en avdelning för njursjukdomar inom medicinska kliniken ...	16 500
c) Installation av avhärdningsfilter inom kirurgiska kliniken.....	1 450
d) Installation av ventilationsanläggning inom neurokirurgiska kliniken	3 800
e) Installation av avhärdningsfilter, ventilationsanläggning samt hiss inom centraltvätten.....	26 734
f) Anläggning av väg.....	17 000
	200 957

2. *Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning* hemställer i skrivelse den 1 september 1953 om ett statsbidrag av 3 073 600 kronor.

a) Nedläggande av kabel m. m.....	35 500
b) Utbyggnad av kulvertsystemet	900 000
c) Om- och tillbyggnad av panncentral	600 000
d) Uppförande av centralkök	1 275 000
e) Uppförande av nybyggnad för barnsjukhus med därtill hörande mödrahem ...	78 697
f) Anordnande av kulvertförbindelse mellan radiologiska kliniken och mödrahemmet	79 268
g) Modernisering av öronkliniken	105 135
	3 073 600

Av handlingarna i ärendet framgår, att statsbidrag begäres med hälften av den i varje särskilt fall beräknade kostnaden samt att Malmöhus läns landsting för de olika ändamålen anvisat eller förutsättes skola anvisa enahanda belopp.

3. *Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning* hemställer i skrivelse den 17 februari 1953 till statsutskottet, vilken skrivelse av utskottet överlämnats till inrikesdepartementet, om ett tilläggsanslag av 1 002 769 kronor för om- och tillbyggnad av kvinnokliniken.

Motiv.

1 a) 1951 års riksdag beviljade ett statsbidrag å 177 145 kronor för uppförande av en provisorisk röntgendiagnostisk avdelning i anslutning till ortopediska kliniken, för vilket arbete byggnadstillstånd erhållits år 1951. Av olika anledningar har ärendet emellertid så fördröjts, att arbetet kunnat utlysas på entreprenad först under sommaren 1953. Av inkomna anbud framgår, att kostnaden för om- och tillbyggnadsarbetena kan beräknas

uppgå till 625 235 kronor mot ursprungligen beräknade 354 290 kronor, vilken ökning beror på inträffade pris- och lönestegringar samt utökning av byggnadsvolymen genom tillkomsten av skyddsrum. Av merkostnaden faller hälften eller 135 473 kronor på staten.

1 b) Behovet av specialvård för njurfall har under de senaste åren blivit allt större. Med anledning härav har beslut fattats om inrättande inom medicinska kliniken av en särskild avdelning för behandling av njursjukdomar. Kostnaden för erforderliga omändringsarbeten uppgår enligt infordrade anbud till 33 000 kronor.

1 c) Befintligt filter är ej i stånd att leverera avhärdat vatten för klinikens alltmer ökade behov.

1 d) Det har visat sig nödvändigt att installera en särskild ventilationsanläggning i den avdelning av neurokirurgiska kliniken, vilken är belägen i kirurgiska klinikens källarvåning.

1 e) För att erhålla godtagbara arbetsförhållanden i centraltvättens mangelrum måste en ventilationsanläggning installeras därstädes. Behovet av en dylik anläggning har vid upprepade tillfällen framhållits av vederbörande personalorganisation. Hissen fyller icke längre kraven på driftsäkerhet. På grund av bl. a. den ökade belastningen på tvätten måste ytterligare ett avhärtningsfilter anskaffas.

1 f) För erhållande av lämplig infart till såväl kvinnoklinikens nya ambulansintag som medicinska kliniken bör en ny väg anläggas.

2 a) För att tillgodose det stegrade behovet av elektrisk kraft till lasarettet och öka driftsäkerheten i fråga om elektricitetsleveransen till den nuvarande mottagningsstationen har landstingets hälso- och sjukvårdsberedning beslutat anlägga en ny serviskabel till mottagningsstationen. Kostnaden för den nya kabeln uppgår till 60 000 kronor, varav hälften skall bestridas av staden och hälften av lasarettet. Härtill kommer arbeten för nytt ställverk inom befintlig mottagningsstation, omkoppling av befintliga transformatorer m. m. för en sammanlagd kostnad av 34 000 kronor. För oförutsedda utgifter och konsultarvoden har beräknats 7 000 kronor. Därest arbetena icke kommit till utförande, hade kraftleveransen till lasarettet äventyrats.

2 b) Före uppförandet av centralblocket eller dess första etapp måste kulvertsystemet å norra lasarettområdet utbyggas. Enligt ett utarbetat förslag skall utbyggnaden avse sträckan från den blivande panncentralen å lasarettområdets nordligaste del till medicinska kliniken i söder jämte vissa andra till nämnda sträcka hörande kulvertdelar. Kostnaden beräknas till 1 800 000 kronor.

2 c) I samband med uppförande av den av 1949 års landsting beslutade nya panncentralen avses den nuvarande byggnaden för panncentralen å norra området skola ianspråktagas för andra ändamål. Enligt ett utarbetat förslag skall den gamla pannhuslängan rivas, fördelningscentralen

moderniseras samt en nybyggnad i tre våningar uppföras. Nybyggnaden tänkes skola innehålla lokaler för mekaniska verkstäder m. m. samt personalavdelning. Kostnaden för nämnda arbeten beräknas till 1 200 000 kronor. Moderniseringen av fördelningscentralen, som kostnadsberäknats till cirka 150 000 kronor, måste föregå ett ianspråktagande av centralblocket.

2 d) Enligt föreliggande förslag till uppförande av ett centralblock skall ett nytt centralkök tillkomma, inrymmande personal- och patientkök. Åtminstone patientköket måste utföras före centralblockets första etapp och avses skola påbörjas under år 1954. Kostnaden uppskattas till 2 550 000 kronor.

2 e) Till kostnaderna för uppförande av ett barnsjukhus har tidigare beviljats statsbidrag med tillhoppa 1 432 894 kronor. De verkliga kostnaderna har uppgått till 3 016 675 kronor. Å staten skulle i enlighet härmed falla ytterligare (1 508 337 — 1 432 894) 75 443 kronor.

För uppförande av ett mödrahem, vartill staten enligt beslut vid 1947 års riksdag skulle bidra med $\frac{1}{4}$, har kostnaden uppgått till 447 228 kronor. Då statsbidrag tidigare beviljats med tillhoppa 108 552 kronor, uppgår statsverkets merkostnad till ($\frac{1}{4} \times 447 228 - 108 552$) 3 254 kronor.

2 f) Kostnaderna för denna kulvert, vilka år 1950 beräknades till 112 000 kronor, torde icke komma att understiga 270 537 kronor. Merkostnaden beror på prisstegringar och tillkomsten av vissa extra utgifter, vilka icke varit möjliga att förutse. Av merkostnaden (270 537 — 112 000) 158 537 kronor belöper hälften på staten.

2 g) 1946 och 1951 års riksdagar har beviljat tillhoppa 135 175 kronor för modernisering av öronkliniken. Byggnadsarbetena, som år 1949 kostnadsberäknades till 274 850 kronor, har dragit en kostnad av 347 741 kronor. Då staten och landstinget hittills anvisat sammanlagt 270 350 kronor, utgör bristen (347 741 — 270 350) 77 391 kronor, varav hälften eller 38 695 kronor skulle falla på staten. Därest av 1946 års riksdag beviljade medel, 66 440 kronor, icke längre är disponibla, bör statsbidrag beviljas med 105 135 kronor.

3) Hälso- och sjukvårdsberedningen erinrar först om de uttalanden angående kvinnokliniken, som av departementschefen gjordes i 1953 års statsverksproposition (XI ht. sid. 127—128). Beredningen framhåller här efter, att den år 1945 angivna kostnaden för byggnadsföretaget, 700 000 kronor, på grund av svårigheten att överblicka en ombyggnad av förevarande slag beräknades 300 000 kronor för lågt. Härtill kommer 150 000 kronor för ändringsarbeten, som föranletts av de statliga myndigheternas granskning. Vissa andra ändringsarbeten har måst vidtagas under åren 1945 och 1946 till en sammanlagd kostnad av 60 000 kronor. Enligt 1945 års prisläge borde därför byggnadsföretaget rätteligen ha kostnadsberäknats till (700 000 + 300 000 + 150 000 + 60 000) 1 210 000 kronor. Den under tiden 1945—1952 inträffade kostnadsstegringen kan beräknas till omkring

100 procent, varför kostnaden enligt 1952 års prisläge uppgår till 2 400 000 kronor. Till detta belopp bör läggas kostnaden för skyddsrum eller 280 000 kronor, vilken kostnad icke upptagits i den tidigare beräkningen. Slutligen har vissa oundgängliga reparationsarbeten tillkommit för omkring 240 000 kronor. Den sammanlagda kostnaden för byggnadsföretaget borde sålunda uppgå till 2 920 000 i stället för 2 700 000 kronor, som angivits i tidigare framställning. Att byggnadsarbetena igångsattes innan framställning gjorts om ytterligare statsbidrag berodde därpå, att beredningen med hänsyn till rådande allmänna missnöje med klinikbyggnadens tillstånd icke ansett sig kunna taga ansvaret för ett fördröjande av ombyggnaden i avvaktan på statsmakternas beslut i statsbidragsfrågan, vilket möjligen kunnat föreligga först under sommaren 1953. Att ansökan om ytterligare statsbidrag skedde några veckor efter arbetenas igångsättande och icke dessförinnan fann beredningen vara av mindre betydelse, då beredningen ansåg sig ha utförligt underrättat berörda myndigheter om den inträffade kostnadsökningen. Beredningen var dessutom icke övertygad om att ett uppskov med byggnadsföretagets igångsättande icke kunde komma att föranleda ytterligare kostnadsökningar. Beredningen ansåg sig därför böra omedelbart påbörja arbetena i synnerhet som verkställda undersökningar utvisade, att byggnadstiden kunde beräknas bli betydligt långvarigare än vad som ursprungligen antagits.

Yttranden.

Över direktionens framställningar samt hälso- och sjukvårdsberedningens skrivelser har yttrande avgivits av *byggnadsstyrelsen*, som anför.

Styrelsen har från landstinget införskaffat det utredningsmaterial, som legat till grund för direktionens samt hälso- och sjukvårdsberedningens framställningar. I anslutning till däri upptagna äskanden om såväl anslag för nya företag som tilläggsanslag för redan färdigställda sådana får styrelsen till en början framhålla, att svårigheter visat sig föreligga när det gäller att från början bedöma kostnaderna för genomförande av skilda byggnadsobjekt. Detta synes bero på att utöver de preliminära ritningar och program, som föreligger vid den första framställningen, ofta vid arbetenas genomförande tillkommer sådana detaljer och utföranden, som i och för sig kan vara motiverade, men vilka byggnadsstyrelsen icke från början kunnat bedöma, då styrelsen icke haft tillfälle att närmare följa utredningarna i de olika ärendena eller arbetenas genomförande.

Beträffande begärt tilläggsanslag för uppförande av röntgenavdelning vid den ortopediska kliniken visar en jämförelse med det år 1950 framlagda förslaget, att nybyggnaden till sin volym i stort sett överensstämmer med detta förslag och att i framställningen omnämnt skyddsrum icke förorsakat någon ökad volym och icke heller någon mer betydande ökning av byggnadskostnaden. Den sedan sommaren 1950 inträffade prisstegringen utgör cirka 35 procent, varför en kostnadsökning med 125 000 kronor synes motiverad. Då den resterande delen av kostnadsökningen, omkring 145 000 kronor, till sin huvuddel icke kan motiveras som en fördyring av röntgen-

avdelningen utan beror på att ett i viss mån annat lokalprogram lagts till grund för numera upprättat ritningsförslag, har byggnadsstyrelsen under hand samrått med representanter för direktionen. Härvid har framgått, att, sedan föregående förslag upprättats, alltmer trängande krav framställts på förbättring av andra för den ortopediska kliniken erforderliga utrymmen, främst bandageverkstaden. Då styrelsen har sig bekant, att ortopediska kliniken lokaler i flera avseenden är otillfredsställande, har styrelsen för sin del intet att erinra mot att tilläggsanslag anvisas för utförande av föreslagna ytterligare arbeten. Den av direktionen beräknade totalkostnaden för tillbyggnaden enligt nu föreliggande ritningar kan i och för sig godtagas.

Mot direktionens beräkning av medelsbehovet i övrigt har styrelsen ingen annan erinran, än att ifrågakarande kompletteringsarbeten till en del synes ha kunnat överblickas tidigare, om en mera uttömmande utredning lagts till grund för de ursprungliga anslagsäskandena.

Vad därefter angår hälso- och sjukvårdsberedningens framställning den 1 september 1953 torde de till 71 000 kronor uppgivna kostnaderna för elserviskabel m. m. få godtagas, ehuru program icke föreligger i den utsträckning, att en noggrannare beräkning kan göras. I fråga om den föreslagna kulverten synes den till 1 800 000 kronor uppgivna kostnaden med tanke på erfarenheten från den redan färdigställda delen av kulvertsystemet vara lågt beräknad. Styrelsen vill dock framhålla, att det på grundval av tillgängligt utredningsmaterial icke kan bedömas på vilka förutsättningar den preliminärt visade bebyggelsen och därmed dragningen av kulverten är grundad.

Med hänsyn till tidpunkten för färdigställandet av den nya panncentralen kan ifrågasättas, huruvida medel för nästa budgetår erfordras för de åtgärder, som planerats beträffande den gamla centralen. Principiellt har styrelsen intet att erinra mot de föreslagna ändringsarbetena under förutsättning, att de organisatoriska frågor löses, vilka sammanhänger med driften av de från den nya panncentralen fristående verkstäderna. På grundval av föreliggande skisser kan den beräknade totalkostnaden, 1 200 000 kronor godtagas. I vad dessa skisser avser verkstäderna är de emellertid högst preliminära, och styrelsens tvekan rörande behovet av medel för budgetåret 1954/55 gäller närmast denna del. Ett mer definitivt förslag i detta avseende synes därför kunna upprättas, innan beslut i ärendet fattas.

Enligt vad styrelsen inhämtat föreligger ännu icke något förslag till nytt centralkök så utarbetat, att någon uppskattning av medelsbehovet för ändamålet kan göras.

De fyllnadsanslag, som beredningen begärt för tidigare beslutade och redan utförda arbeten, är i huvudsak motiverade av inträffad kostnadsstegring, och styrelsen tillstyrker för sin del de begärda beloppen, 75 443 kronor för barnsjukhuset, 3 254 kronor för mödrahemmet m. m. och 38 695 kronor för öronkliniken. Den betydande kostnadsökningen från 112 000 kronor till cirka 270 000 kronor för del av kulvertanläggningen är godtagbar med hänsyn till arbetets omfattning och får förutom inträffade kostnadsstegringar till en del tillskrivas det förhållandet, att å de slutliga ritningarna medtagits bl. a. vissa tidigare ej redovisade men i och för sig motiverade anordningar för avstängning av ett särskilt rörledningsfack.

Beträffande slutligen hälso- och sjukvårdsberedningens skrivelse till statsutskottet rörande kostnaderna för kvinnokliniken erinrar byggnads-

styrelsen om, att styrelsen i skrivelse den 8 december 1952 godtagit totalkostnaden enligt då föreliggande ritningsförslag. Sedan beredningen numera inkommit med närmare redogörelse för orsakerna till de avvikelser från det ursprungliga programmet, som vidtagits, samt därigenom uppkomna merkostnader, synes statsmakterna böra godtaga den redovisade kostnadsökningen av 1 002 769 kronor. Byggnadsstyrelsen vidhåller dock, vad styrelsen i skrivelsen den 8 december 1952 uttalat i fråga om kandidatrummen, och anser det böra prövas, om icke dessa rum såsom en reserv i första hand bör upplåtas för att tillgodose andra angelägnare lokalbehov.

Departementschefen.

Jämlikt beslut av 1952 års riksdag skall staten bidra med hälften av de framtida kostnaderna för uppförande av ett centralblock vid lasarettet i Lund i enlighet med ritningar och kostnadsberäkningar, som efter godkännande av medicinalstyrelsen och centrala sjukvårdsberedningen må komma att framdeles godkännas av riksdagen. Totalkostnaden för centralblockets uppförande angavs i propositionen nr 148/1952 till 35 820 000 kronor. Med hänsyn till de avsevärda belopp, som staten i enlighet härmed har att tillskjuta vid lasarettets utbyggande, har frågan om insättande av en representant för staten i den byggnadsutredning, som handlägger lasarettets utbyggnadsfrågor, aktualiserats. Sedan jag under hand inhämtat, att en dylik anordning icke föranledde erinran från vare sig landstingets eller lasarettsdirektionens sida, har Kungl. Maj:t på min föredragning genom beslut den 30 december 1953 förordnat byggnadsrådet H. A. Brunnberg till ledamot av nämnda utredning med uppgift att som statens representant i fråga om de arbeten, som är förenade med planläggningen och uppförandet av centralblocket, verka för, att alla de möjligheter till förenklingar och begränsningar beträffande organisation, utrymmen, byggnadsmaterial och konstruktioner samt inredning och utrustning tillvaratas, som kan — utan eftersättande av ändamålsenligheten — leda till besparingar i anläggnings- och driftkostnader. Härigenom torde bl. a. vinnas den fördelen, att byggnadsstyrelsen för framtiden erhåller större möjlighet än f. n. att på ett tidigt stadium följa och vid behov påverka det med lasarettets utbyggande förenade utredningsarbetet.

Kostnaderna för uppförande av en provisorisk röntgendiagnostisk avdelning beräknades enligt det för 1951 års riksdag framlagda förslaget till 354 290 kronor, varav 177 145 kronor anvisats av riksdagen. På grund av dels viss utvidgning av byggnadsprogrammet, dels ock den prisstegring, som inträffat sedan de tidigare kostnadsberäkningarna upprättades, har emellertid nu beräknats uppkomma en merkostnad för arbetena av 270 945 kronor. Statsverket synes ej böra undandraga sig att deltaga jämväl i kostnaden för det utvidgade byggnadsprogrammet. Byggnadsstyrelsens uppskattning av merkostnaden härför, 145 000 kronor, föranleder ingen erinran från min sida. Mot den beräknade merkostnaden i övrigt har jag ej heller

2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1954. 1 saml. Nr 85.*

något att erinra. Såsom skett vid beviljande av tidigare anslag till ifrågasvarande byggnadsföretag bör kostnaden delas lika mellan staten och landstinget. Det nu erforderliga statsanslaget uppgår alltså till 135 473 kronor, vilket belopp torde böra anvisas för nästa budgetår. I enlighet med de principer, som sedan länge tillämpats vid beviljande av statsbidrag till Malmöhus läns landstings sjukvårdsinrättningar i Lund, förordar jag även, att staten bidrager med halva kostnaden för övriga av direktionen omnämnda byggnadsföretag. Mot kostnadsberäkningarna för dessa arbeten har jag icke funnit anledning till erinran. Jag tillstyrker sålunda, att för nästa budgetår anvisas 16 500 kronor för anordnande av en avdelning för njursjukdomar, 31 984 kronor för föreslagna arbeten inom de kirurgiska och neurokirurgiska klinikerna samt centraltvätten ävensom 17 000 kronor för anläggning av väg, eller sammanlagt 65 484 kronor.

Med anledning av Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberednings framställning den 1 september 1953 tillstyrker jag, att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 35 500 kronor för bestridande av statens andel av kostnaderna för nedläggande av kabel m. m. Enligt vad jag under hand inhämtat möter det intet hinder mot att statens bidrag till utbyggande av kulvertsystemet uppdelas på två budgetår. Jag föreslår därför, att för nästa budgetår för detta ändamål anvisas ett belopp av 450 000 kronor. Jag är ense med byggnadsstyrelsen, att ytterligare utredning erfordras, innan ställning toges till frågan om anvisande av medel för om- och tillbyggnad av panncentralen. För modernisering av fördelningscentralen bör emellertid redan nu anvisas 75 000 kronor. Enligt uppgifter, som under hand kommit mig tillhanda, måste nämligen detta arbete fullföljas snarast möjligt. Jag är icke nu beredd att förorda anvisande av medel för uppförande av centralkök. Såsom byggnadsstyrelsen framhållit föreligger ännu icke något förslag så utarbetat, att en uppskattning av medelsbehovet kan göras. Jag förutsätter att, då framställning ånyo göres om bidrag till detta byggnadsföretag, denna åtföljes av en närmare redogörelse för den planerade byggnadsverksamheten, innehållande bl. a. uppgifter om den beräknade tidpunkten för företagets utförande jämte noggrann kostnads-specifikation.

I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag mig kunna acceptera gjorda beräkningar av uppkomna merkostnader för uppförande av barnsjukhus och mödrahem, anordnande av kulvertförbindelse mellan radiologiska kliniken och mödrahemmet samt modernisering av öronkliniken. Med hänsyn härtill och då av 1946 års riksdag anvisade medel för modernisering av öronkliniken icke utnyttjats eller vidare kan tagas i anspråk, tillstyrker jag att för täckande av nämnda merkostnader anvisas tillhopa (78 697 + 79 268 + 105 135) 263 100 kronor.

Vad slutligen angår hälso- och sjukvårdsberedningens hemställan om ytterligare medel för om- och tillbyggnad av kvinnokliniken vill jag erinra,

att 1946 och 1953 års riksdagar för byggnadsföretaget anvisat tillhoppa 747 231 kronor, varav 400 000 kronor 1953 för bestridande av statens andel av sedan år 1945 inträffad prisstegring samt kostnaden för anordnande av skyddsrum. Med hänsyn till vad beredningen numera anfört anser jag mig böra förorda, att återstoden av å staten fallande del av totalkostnaden, vilken icke synes kunna skattas till högre belopp än 2 700 000 kronor, eller $\left(\frac{2\,700\,000}{2} - 747\,231\right)$ 602 769 kronor anvisas för nästa budgetår. Vad byggnadsstyrelsen anfört angående en prövning av frågan, huruvida kandidaturum kan vara erforderliga, synes böra uppmärksammas vid det fortsatta arbetet.

Sammanlagt skulle sålunda statsbidraget uppgå till (135 473 + 65 484 + 35 500 + 450 000 + 75 000 + 263 100 + 602 769) 1 627 326 kronor. Anslaget torde böra avrundas till 1 627 400 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.* för budgetåret 1954/55 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 627 400 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Örtenberg.